

DEL CAOS URBÀ FRANQUISTA A
L'ACCELERACIÓ URBANA
SOCIALISTA

No ens queda costa

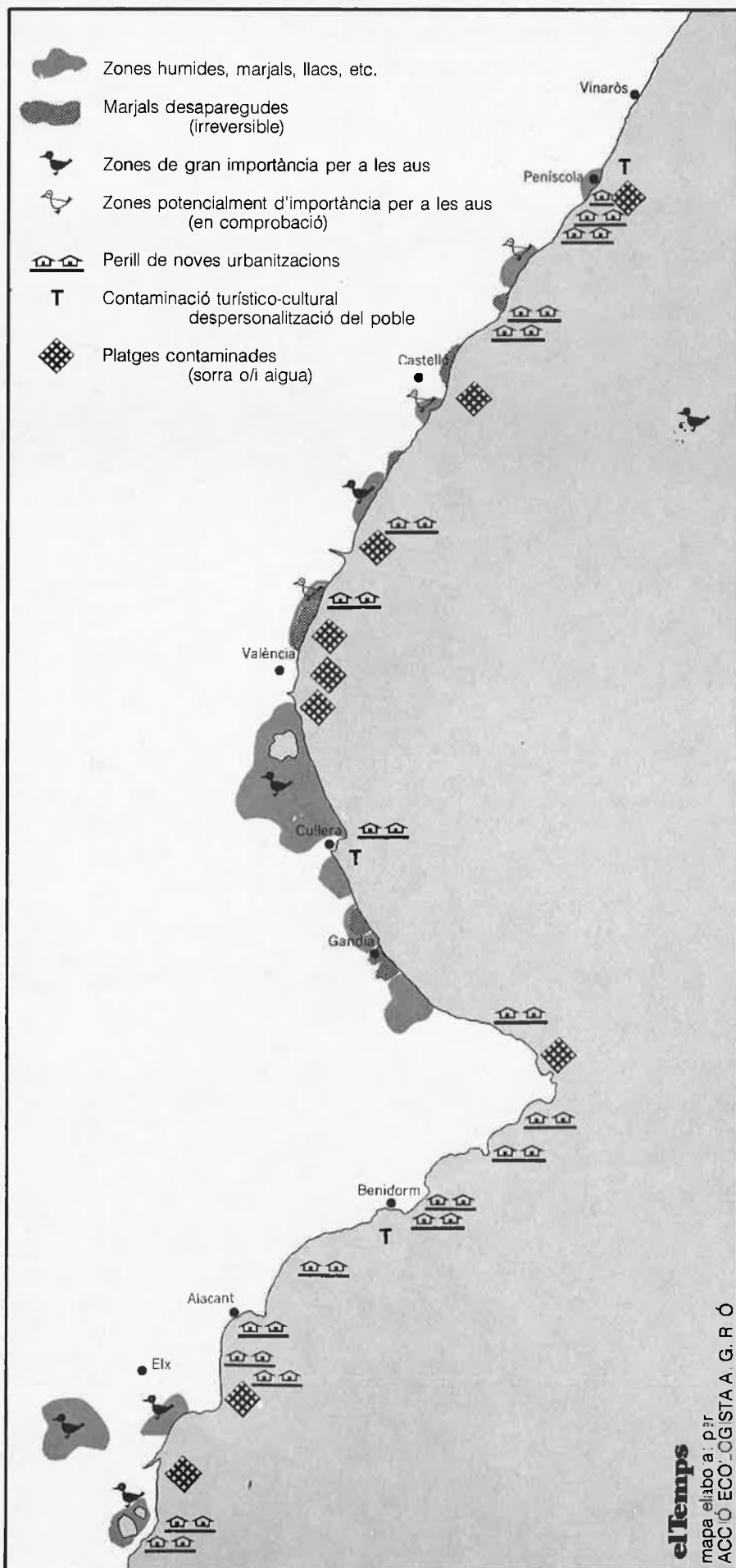
Quan la Llei de Costes entre en vigor a penes podrà protegir un litoral valencià escassíssim. La fúria immobiliària i la complicitat de molts ajuntaments destrueix els pocs quilòmetres lliures d'una ribera que un dia fou de tots.

Ismael L. Belda

Han calgut deu anys perquè la platja de la Malva-rosa perdera fins a 30 metres d'arena, tres cada any, en alguns punts de la seua franja. És un exemple extrem del retrocés per erosió. Un estudi realitzat pel MOPU, sobre una mostra fotogràfica aèria del litoral valencià, revela que en 30 anys la platja de Puçol ha retrocedit 87 metres; la del Marenyet, a Cullera, més de 70; la de Bellreguard, 34, i la de la Llosa, prop de 40 metres.

Amb el caòtic creixement de l'urbanisme franquista, la costa meridional va minvar entre 10 i 15 metres a les poblacions litorals més afectades: Dénia, Calp, Torrevella, Sant Joan d'Alacant. Gratacels que desvien els corrents naturals dels vents, extraccions il·legals d'arena —s'han obert 70 expedients els últims anys—, espigons i ports esportius alteren el rumb original dels moviments marins i operen en contra de la costa. El retrocés d'arena és tràgic. Les platges al sud dels ports de Castelló i de Borriana disminüïren fins a 120 i 190 metres, respectivament. La de Sant Antoni, a Cullera, es va inflar en la cara nord d'un espigó fins a assolir 200 metres en 30 anys. La Llei de Costes difícilment podrà apuntalar aquesta sagnia.

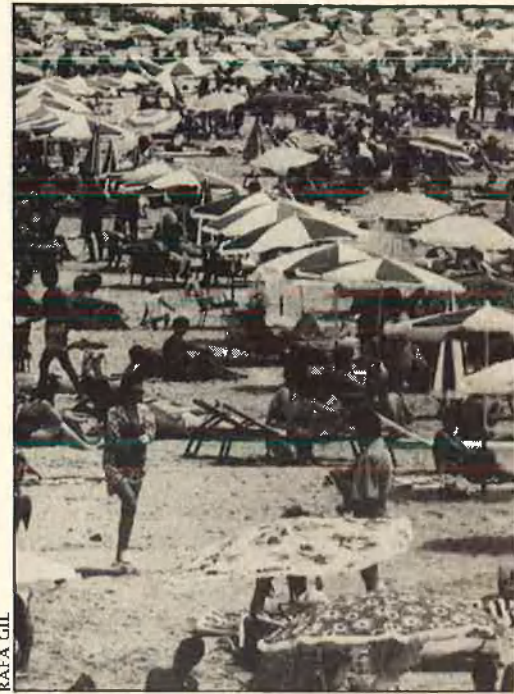
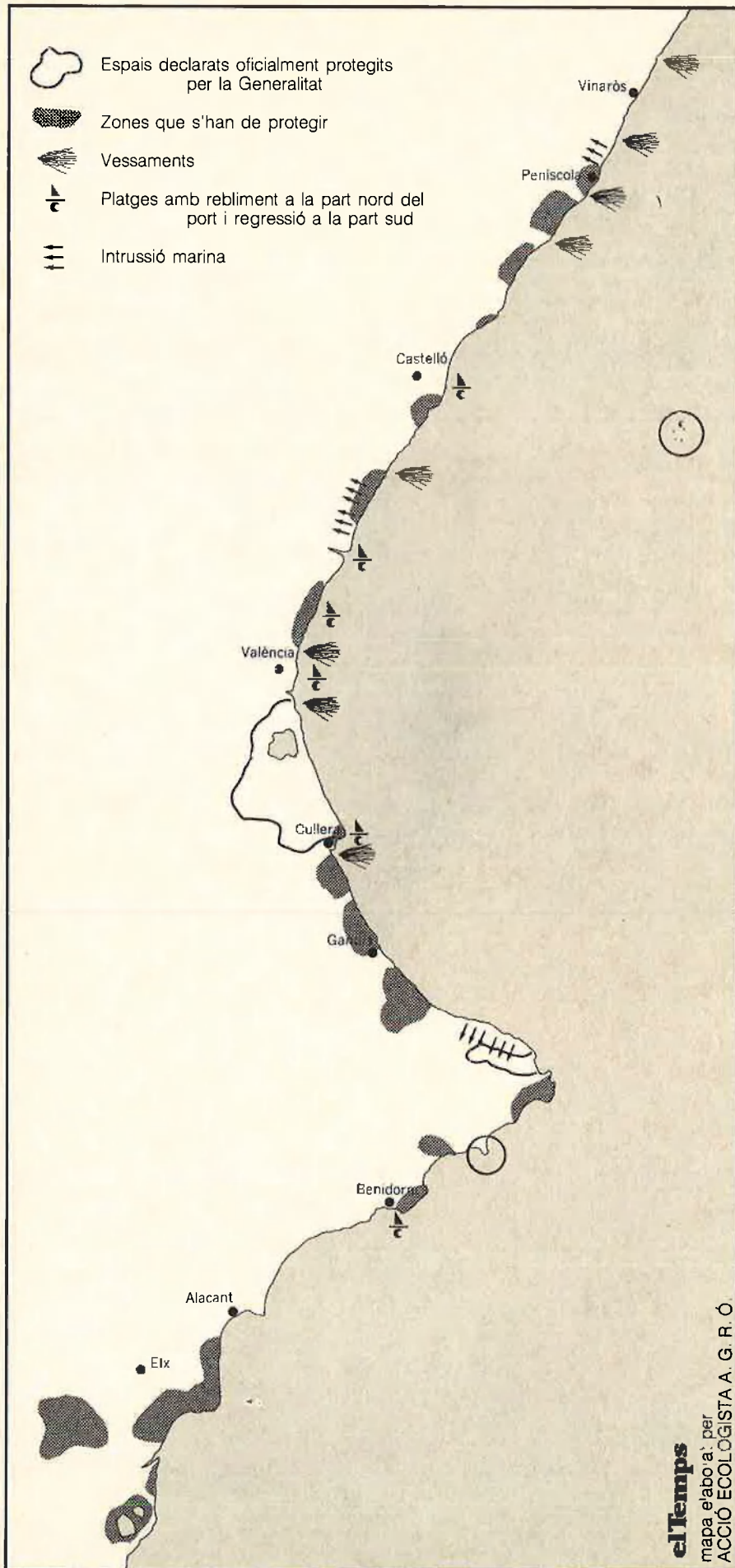
Vint-i-vuit ports esportius assolen la costa valenciana. Aquesta «autèntica plaga especulativa», com assenyala el catedràtic de la Universitat de València Vicent Rosselló i Verger, augmenta la privatització i incrementa la destrucció litoral. La Conselleria d'Obres Públiques ha restringit a fons, a pesar de la pressió dels mateixos ajuntaments

el Temps

mapa elaborat per

ACCIO ECOLOGISTA A. G. R. Ó

RAFA GIL

L'espai públic és cada vegada més escàs.

socialistes i dels promotors més voraçs, la construcció de ports esportius. Estratègicament, els seus informes pretenen ser negatius, però els ports d'elit d'Orpesa i Calp foren autoritzats, i el de Torrevella, afavorit per una trama especulativa, també veurà la llum.

L'afany especulatiu

Només 67 quilòmetres del litoral valencià han sobreviscut fins ara inalterats davant la ferocitat dels plans d'urbanisme municipals. Dit d'una altra manera, dels 464 quilòmetres de la nostra costa, 397 estan urbanitzats o en perill de ser-ho. Les xifres canten. Els informes emesos per tècnics i ecologistes a través de la COPUT, assenyalen que, a les comarques centrals, la Llei de Costes a penes podrà impedir la urbanització de 5 quilòmetres de litoral perquè un 96% de la ribera valenciana és qualificada com a sòl urbanitzable. Aquest és el seu reduït i tardà valor proteccionista. És el tram de litoral que, segons Fernando Palao, director general de Ports i Costes del MOPU, queda encara lliure.

La COPUT ha assenyalat 24 punts de la costa valenciana que exigeixen una atenció urgent. A més, ha alertat sobre un conjunt litoral d'especial conservació. Però ni la crida ecològica de la conselleria ni l'avís d'una Llei de Costes en marxa no han impedit que algunes zones contemplades en el mapa oficial de protecció patessen ja múltiples ofertes de transformació urbana. Aliancistes, socialistes, capital estranger i especuladors nadius es do-

Una llei d'efectes reparadors

Carlos Auernheimer*

La franja costanera és, sens dubte, el sector de la nostra geografia que suporta una major intensitat d'utilització. Les favorables característiques que conflueixen en aquesta zona (òptimes comunicacions, un clima benigne, etc.) han facilitat el desenvolupament urbà, comercial i industrial; situació que, afegida a la progressiva substitució d'una societat de caràcter rural per una altra de tipus urbano-industrial, s'ha traduït en un increment demogràfic espectacular a la franja litoral, en contraposició al despoblament patit per les comarques interiors.

D'altra banda, el litoral mediterrani és objecte d'un ús turístic molt intens que ha produït la urbanització de gran part de la costa. La solució requereix establir models de desenvolupament que, d'una banda, protegeixen els espais del litoral menys alterats i, de l'altra, actuen en les zones alterades per urbanitzacions perquè siguin sotmeses a una ordenació efectiva i coherent que aprofite de forma adequada el sòl existent i, alhora, els dote de les infraestructures necessàries.

El segon gran problema amb què s'enfronta el litoral és el de l'abocament de residus, tant d'origen urbà com industrial. A la Comunitat Valenciana es pot afirmar que no hi ha punts negres que puguen considerar-

se greus; la prova ha estat la concessió per la Comunitat Europea de la bandera blava per a un gran nombre de platges.

No obstant, no s'ha d'ajornar per aquesta causa la recerca i aplicació de solucions als problemes actuals. En aquest sentit, es fa imprescindible la construcció d'una xarxa de sanejament al litoral amb depuradores que redueixen al mínim la potencial càrrega contaminant dels residus i permeten, a més, la reutilització per al reg en les hortes situades en les planes costaneres.

La conseqüència més important derivada de tots aquests processos ha estat la pèrdua, generalment irreversible, de valuosos espais naturals; un clar exemple és la degradació o desaparició d'algunes zones humides importants, que han vist reduïda la seua superfície en un 35% al llarg de les tres últimes dècades. També podem dir el mateix dels ecosistemes dunars que s'han vist arrasats o, com passa en un gran nombre de platges, s'ha modificat la dinàmica costanera i ha disminuït l'aportació d'arena, cosa que ha produït una alteració en l'equilibri d'aquells sistemes.

El Gabinet d'Ordenació del Territori i Medi Ambient, conscient d'aquesta situació, ha fet de l'ordenació i conservació de la franja litoral un dels seus principals objectius,

com ho demostra la declaració de parcs naturals de quatre espais costaners singulars (parc de l'Albufera, parc dels Columbrets, parc del Penyal d'Ifac i parc del Montgó), a fi de garantir-ne la conservació i contrarestar l'alt risc de degradació que presenten aquests espais litorals.

El medi litoral necessita, també, d'una base jurídica d'acord amb la realitat actual d'aquesta part del territori per a evitar, d'aquesta manera, que continue el procés de degradació que pateix. Aquesta necessitat seria coberta per la nova Llei de Costes que, una vegada aplicada, significarà un pas important en la recuperació de la franja litoral, permetrà una ordenació adequada d'aquest medi i garantirà, a més, el manteniment del domini públic litoral, el qual començava a patir els efectes d'una desmesurada privatització en algunes zones i, sobretot, en els accessos.

En definitiva, únicament cal fer una valoració positiva d'aquesta nova llei, amb la confiança que la seua aplicació tinga un efecte reparador del nostre maltractat litoral.

* Director del Gabinet d'Ordenació del Territori i Medi Ambient de la Generalitat valenciana

Un 96% de la ribera valenciana és qualificada com a «sòl urbanitzable».

nen la mà per a llançar-se sobre la costa encara verge. Actuant sobre zones d'un alt valor arqueològic i espais encara paradisiacs i gràcies, també, a una llei excessivament anunciada, que promotors i alcaldes ja manegen com si fóra editada.

«Diverses corporacions s'estan afanyant a legalitzar noves classificacions del sòl i realitzar projectes urbanístics abans de l'entrada en vigor de la llei», diu Francesc Sánchez Molinero, del

VIATGES & AVENTURES

*Ja tenim els nostres
programes d'estiu
vine pel teu*

Rutes Àfrica

Zaire _____	194.000
Kenya _____	146.500
Marroc _____	59.500
Tunísia _____	98.000
Sàhara _____	98.000
Mali _____	247.800
Costa d'Ivori _	258.900
Egipte _____	139.500

Rutes amb minibus

Turquia _____	118.500
Grècia _____	129.500
Escandinàvia _	129.500

EUA-CANADÀ

1 setmana _____	48.750
2 setmanes _____	93.500
3 setmanes _____	110.700

Més avió

Informa't en Viatges Aitana
Carrer de Garrigues, 15
VALÈNCIA

Una llei que arriba tard.

Grup d'Estudis Socials i Mediambientals, un col·lectiu destacat en la batalla contra la urbanització salvatge de l'Alacantí. «Les espoliacions quedaran una altra vegada consolidades», afegeix. «L'esperança dels ciutadans de la llei en marxa, es veurà prompte defraudada per una sèrie de retalls en el projecte original que difícilment podrà frenar les accions miops de corporacions i empresaris».

El temps juga a favor d'aquesta desfeta. A pesar que la llei és retroactiva, són molts els ajuntaments que s'afanyen a reclassificar i conduir les seues obres cap a la privatització variant els seus antics plans generals. Els terrenys, urbanitzables o no, no programats per la llei que es prepara, noten ja l'impacte de les excavadores i de les barrinades. Sueca, Gandia i Sagunt ja no tenen ni un metre de sòl marítim públic. Oliva porta el mateix camí. Orpesa, Torrevella i Benidorm continuen la llista. «La llei hauria estat necessària dotze anys abans», opinava el primer tinent d'alcalde i regidor socialista d'Urbanisme d'Alacant, Alfonso Arenas. «Cal acabar amb aquests desordres», afirmava. El seu ajuntament, no obstant, porta a terme, precisament aquest any de la Llei de Costes, els dos projectes urbanístics més grans de tota la seua història municipal.

Una llei morta

Salvador Ruso, diputat pel CDS, va advertir ja el parlament valencià de «la possibilitat que es desencadenara una especulació descontrolada». Rafael Martínez-Campillo, president federal del seu partit, diputat i ponent centrista de la llei, pensa que aquesta «arriba amb retard, potser naix morta, perquè

no dona instruments suficients per garantir la recuperació i protecció de la costa».

Al parlament espanyol, el seu grup qualificà el traçat lineal de zones de protecció contemplades en la llei com «un sistema militar, sense cap inventiva», i proposava «una verdadera ordenació a partir d'unitats paisatgístiques». Segons Martínez-Campillo, «la nova llei, no aporta cap solució per a l'ordenació del litoral», encara que «introdueix una declaració inequívoca del domini públic». «Mentre es discutia la llei no s'hauria d'haver permès cap edificació. Ha faltat aplicar mesures preventives contra l'especulació. Tot el que s'ha fet des de l'I de gener de 1988 és il·legal», sentència. El servei de costes és, a parer seu, «un dels que pitjor funcionen. La mateixa Direcció de Costes no ha posat remei a aquesta situació». La legislació que eixirà des del Congrés conté, segons el partit d'Adolfo Suárez, «una excessiva mànega ampla, massa excepcions, ambigüitat i discrecionalitat». I és escrita «amb un concepte de funcionari de Madrid». «La seua filosofia és adequada. Preservar el litoral és la clau del futur», diu Ferran Vera, professor de l'universitat alacantina i autor d'una tesi doctoral sobre l'estat del litoral valencià. «Però la seua planificació —observa— hauria de ser autònoma. La llei és centralista perquè no aprecia la peculiaritat del nostre territori, la seua conflictivitat litoral específica».

«Perquè siga efectiva —apunta— s'ha de coordinar amb els PGOU, amb els plans directors territorials de coordinació i amb els plans especials de protecció del medi físic. La llei, si no s'integra en un programa d'ordenacions, no podrà fer res». □